

Indian Role behind dismembering Pakistan

• S Shukat

16th December is the day of tragic memory when Pakistan was dismembered and a new state of Bangladesh was created in 1971 as part of Indian conspiracy which still continues against the integration of Pakistan.

India has a long-gone history of many centuries, based upon religious prejudice against the Muslims. In this respect, Indian intelligence agency, RAW which was founded in 1968, has assumed a significant status as invisible actor in formulation of India's domestic, regional and global policies, particularly directed against Pakistan.

Hindus give credit to Indira Gandhi who in the late 1970s gave RAW a new role to suit her 'Indira Doctrine' specifically asking it to undertake covert operations in neighboring countries, especially Pakistan which comprises majority of Muslims. RAW was given a green signal to mobilize all its resources by exploiting political turmoil in East Pakistan in 1971 which this agency had created through its agents who provided Bengalis with arms and ammunition for conducting guerrilla acts against the Pakistani defense forces.

Regarding the separation of East Pakistan, Indian RAW had unleashed a well-organized plan of psychological warfare, creation of polarization among the armed forces, propaganda by false allegations against West Pakistan, creation of differences between the political parties and religious sects of East and West Pakistan, control of media, manipulating linguistic, political and economic disputes in order to malign the Bengalis against Islamabad.

There is no doubt that one can note political, economic and social disparities almost in every Third World country. India, itself, contains these disparities on larger scale. In seven states of India, separatist movements are at work. But, New Delhi which has not recognized the existence of Pakistan since partition left no stone unturned in planting and exploiting differences between the people of East and West Pakistan.

RAW has a long history of sinister activities in the East Pakistan, backing secular areas of Hindu minority who had played an important role in motivating Bengali Muslims against West Pakistan. RAW's well-paid agents had activated themselves in East Pakistan in the 1960's so as to dismember Pakistan. For this aim, it took the responsibility of funding Sheikh Mujibur Rahmans' general elections in 1970 and the members of his party, Awami League. It colluded with the pro-Indian persons and had paid full attention in training and arming the Mukti Bahnis militants. RAW, playing with the bloodshed of Muslims, succeeded in initiating a civil war in East Pakistan. However, huge quantity of arms started entering East Pakistan. Meanwhile, India welcomed the refugees from East Pakistan, providing them with every facility to provoke them against West Pakistan.

Majib was already in connivance with India for separation of East Pakistan. In this connection, Asoka Raina in his book, 'Inside RAW: The Story of India's Secret Service', discloses,

"Indian intelligence agencies were involved in erstwhile East Pakistan...its operatives were in touch with Sheikh Mujib as the possible 'Father' of a new nation-Bangladesh, who went to Agartala in 1965. The famous Agartala case was unearthed in 1967. In fact, the main purpose of raising RAW in 1968 was to organise covert operations in Bangladesh. Indian army officers and RAW officials used Bengali refugees to set up Mukti Bahini. Using this outfit as a cover, Indian military sneaked deep into East Pakistan...the story of Mukti Bahini and RAW's role in its creation and training is now well-known."

Asoka further explained, "Indian sources including journalists have put on record how much RAW had established the network of a separatist movement through 'cells' within East Pakistan and military training camps in Indian territory adjoining East Pakistan...carrying out acts of sabotage against communication lines so that Indian forces simply marched in at the 'right' time. RAW agents provided valuable information as well as acting as

and its armed forces and against all those Bangladeshi nationals who were loyal to the state during 1971 crisis.

Since Prime Minister of Bangladesh, Sheikh Hasina Wajid came into power; India has been employing various tactics to entrap Bangladesh by exploiting her pro-Indian tilt to fulfill its strategic interests. In this context, Prime Minister Hasina Wajid has continuously been pursuing Indian directions by conducting anti-Pakistan campaign. Therefore, after passing of 42 years to the events of 1971, which resulted into the separation of East Pakistan, Abdul Qadir, the leader of Jamaat-e-Islami (JI) was hanged because of his loyalty to united Pakistan. Recent executions of Mujadid and Chaudry of JI were also part of the same scheme. Regarding all these executions, international community raised doubts and noted flawed proceedings.

People of Pakistan have shared moments of happiness and sorrows with the people of Bangladesh. The tragedy of dismemberment of East Pakistan was aimed at creating a compliant

cordial relations among Pakistan, India and Bangladesh, declaring "Bangladesh knows how to forgive and forget."

To further keep the people of Bangladesh in desolation, fueling the hatred and creating extremism in the society, Sheikh Hassina Wajid was incorporated into the Bangladesh Politics. Since then through devious judicial trials, she has been executing elderly opposing politicians and as an extension of her personal and political vindictive posture by manipulating the fateful 1971 event to further the Indian interests. Turmoil, so shaped continues to haunt people of Bangladesh, as she is refusing olive branch offered by people of Pakistan.

Ironically, Awami League's purported nationalism is based on fabricated figures about the killing of three million Bengali people in 1971. Sheikh Mujib uttered this figure during an interview with the British broadcaster, David Frost. It was not authenticated by independent researchers or international institutions. During the conflict, only two division of

his book "The Blood Telegram" clearly admit that figures about so-called genocide were Indian purposed.

At present, the situation is turning bleak as foreign investments are evaporating and unemployment is multiplying. The growing socio-economic degeneration is causing discontent suiting the terrorist outfits like ISIS (Daesh). Their financers are taking full advantage to recruit the combat terrorists and train them in contiguous Indian area for further insertion in various regions. Its fallouts in Bangladesh are evident. Western media has reported about presence of ISIS in Bangladesh. In the recent past, two foreigners were shot, while a Shia gathering was targeted in the country.

Extremist groups like Ansarullah Bangla Team (ABT) and Jamaat-ul-Mujahideen Bangladesh have established affinities with ISIS and are very active these days. Some of the Western countries even advised their citizen not to travel to the country.

It is optimistically suggested to Prime Minister Sheikh Hasina and other leaders of Awami League that without indulging into a blame game, creation of Bangladesh may be acknowledged as one of the most tragic chapters in the history of Pakistan—tragedies test the resilience of the nations to survive and progress. Living in past sends the message of hopelessness, leadership must rise to the occasion and guide the nation towards integration and prosperity.

Pakistan's eagerness in fostering good relations with Bangladesh can be gauged from huge investments in Bangladesh by Pakistani traders.

must know that in the backdrop of Modi's statement, role of India in dismemberment of Pakistan through state sponsored terrorism (Insertion of Mukti Bahni) and Indian support to separatist elements in Pakistan's province of Baluchistan have already been exposed, as Islamabad has recently presented solid evidence to the UN and the US in this respect.

Besides, world must take notice of Indian interventionist and hegemonic policies vis-à-vis her neighbors. India occupied Sikkim, subdued Bhutan, sponsored terrorism in Sri Lanka and is now teasing Nepal.

Nevertheless, while rectifying the historical record regarding the events of 1971, government of Bangladesh must mention that two Divisions of army (20000, which latter grew to 34000) operating in adverse environment has no motivation to go on civilian killing spree. It must know that if total number of troops was 34000, then how come the much publicized figure of 93,000 troops is true?

People of Bangladesh may identify their real enemies which are India and Awami League which are creating conditions for break up of Pakistan and has made Pakistanis and Bengalis to fight with each other. Now, they are again active to promote pro-Indian feelings through Awami League and Sheikh Hasina's government and gag the opposition, so that it can be turned into a fully compliant state.

Nonetheless, as part of old anti-Pakistan campaign, Awami League conceals facts about the separation of Pakistan.

an advance guard for conducting unconventional guerrilla acts against the Pakistani defense forces."

It is mentionable that before the 1971 war, Mujibur Rahman, had announced a separate national flag for East Pakistan in his six points which also included that currency of East Pakistan should be different along with a separate military.

His six points created prejudice among Bengali people especially against West Pakistan. The famous slogan, during his addresses and rallies was, "Punjabi dogs go back." It was due to Mujib's instigation that besides Punjabis, Bengalis had also tortured and killed Biharis, Pashtoons and Balochis, while their women were raped.

Now, Bangladesh's Prime Minister Sheikh Hasina Wajid and her ruling party Awami League have continuously been pursuing Indian directions by conducting anti-Pakistan campaign.

In connivance with New Delhi, Bangladesh government and Awami League have launched a massive media campaign in order to spread venom against Pakistan

country through Indian trained and financed militants (Mukti Bahini) who had killed thousands of Pakistanis in cold blooded activities. In this connection, while addressing a ceremony during his Bangladesh tour, Indian Prime Minister Narendra Modi openly stated on June 7, 2015 that Indian forces helped Mukti Bahini to turn East Pakistan into Bangladesh.

He elaborated that former prime minister Atal Bihari Vajpayee had played an active role in separating Bangladesh from Pakistan, and he had also come to Delhi in 1971 to participate in the Satyagraha Movement, launched by Jana Sangh as a volunteer to garner support for the Mukti Bahini members.

It is notable that Indian leadership by exploiting the concerns of Bangladesh Army over the raising of "Jatiyo Rakhi Bahini" (National vanguards) in 1972 once again created volatility in Bangladesh by patronizing the killing of Sheikh Mujibur Rehman. The supplementary purpose of the incident was to make 1974 tripartite agreement dormant, as by the agreement Sheikh Mujib, the father of Bangladesh had wished

Pakistan's Army with limited small weapons was deployed in East Pakistan and it has no motivation to kill so many people in such a short conflict being fought in unfavorable operational situation.

However, genocide committed by Indian trained terrorists in East Pakistan cannot be ruled out. Awami League's delusions, under Sheikh Hasina's are expected to create grave problems for Bangladesh. The growing discontent in the country over authoritarian and vindictive rule of Awami League vis-à-vis antagonistic approach towards Pakistan is causing a division in Bangladeshi society.

A regards the so-called genocide of the Bengali people, a famous Bengali journalist Sarmila Bose authored a book, "Dead Reckoning: Memories of the 1971 Bangladesh War" after thorough investigation. She terms the number, a gigantic rumor, while Hamoodur Rahman Commission Report considers even 26,000 as an exaggerated figure. Richard Sisson and Leo E. Rose in book titled "War and Secession: Pakistan, India and the Creation of Bangladesh" and Gary Bass in

पद्थयौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपथुहरू ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्याँदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहातर भयर एकै पटक मर्न सकौ।

- अग्रियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

मन्त्रीहरु ब्रह्मज्ञानी

केपी ओली नेतृत्वको नेपाल कम्पनिट पार्टीको सरकार पछिल्लो समयमा आफैने कारणले गर्दा विवादमा तातिएको छ। सरकारसँग दुई तिहाईको बहुमत रहेको कारण सरकारले कसैसँग छलफल र बहारी नगरी एकलौटी ढाँगले महत्वपूर्ण विधेयक संसदमा दर्ता गराएका हुनाले सरकार विवादमा तातिएको हो। सरकारले विधेयक बनाउन सक्छ यसलाई संसदबाट पारित गराउन सक्छ किनभने उसँग दुई तिहाईको बहुमत रहेको छ। तर लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा सरोकारवालाहरूसँग राय सल्लाह गरेर सरकार अधि बहुपर्वन्मा सरकारले त्यसे नगरी दुई तिहाईको दम्भ देखाउँदै स्तैलाई पेलेरै जाने रणनीति लिएको हुनाले सत्ताधारी दलकै सासंवरहस्समेत सरकारको काम कारबाहीको विरुद्ध आवाज उठाउन थालेका छन्। दुई तिहाई नेतृत्वको सरकारले अलोकतान्त्रिक बाटो रोजेर अधि बढन खोजेको हुनाले त्यसलाई रोक्न जनता सडकमा उत्रिएका छन्। केही दिनदेखि पहिला विभिन्न क्षेत्रका पेसाकर्मी र अधिकारकर्मी सडक आन्दोलनमा छन्। मानव अधिकारकर्मी, सञ्चारकर्मी र गुप्तियारदेखि बेरोजगार युवा युवतीसम्म सरकार विरुद्ध सडक आन्दोलनमा उत्रिएका छन्। विभिन्न क्षेत्रका र विभिन्न पेशाकर्मीहरू सडकमा उत्रिए समेत सरकारले उनीहरूसँग कुनै छलफल र बहसम्म गर्न तसको वा नचाहेको आन्दोलनका चरणबद्ध कार्यक्रमहरू घोषणा भएका छन्।

सरकारले आधा दर्जन भन्दा बढी विधेयक सरोकारवालाहरूसँग छलफल र बहासे नगरी संसदमा पेश गरेको हुनाले सरोकारवालाहरूले असन्तुष्टि जनाउदै आएका छन्। सञ्चारकर्मी, मानव अधिकारकमीहरूले सरकार अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता र मानवअधिकार विपरित जान खोजेकोले आन्दोलनमा जातुपरेको बाटारहेपनि सरकारका मन्त्रीहरू भने एकतर्फी सप्तमा हटिद याउँले आकाश थाम्भ भने भई गरी आन्दोलनमा उत्रिएका व्यक्तिहरूलाई दुई चार जनाले विरोध गर्दैमा सरकार विधेयक फिर्ता लिईन्ने भने अभिव्यक्ति विडरहेका छन्। प्रत्येक क्षेत्रमा हस्तक्षेप गरेर सरकारले एकदलीय तानाशाही अधिनायकवाद लाद्ने प्रयास गरिरहेका बेला गुठीसम्बन्धी कानुनलाई एकीकरण गर्ने गरी साथांश गर्न बनेको विधेयकका बारेमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ। सरकारका मन्त्रीहरूले गुठी सामन्ती प्रवृत्तिको, सामन्ती वर्गको भएको आरोप लगाउँदै आएका छन्। पिता पुर्खाहरूले आफ्गानी सम्पत्ति गुठी बनाएर सञ्चालन गर्दै आएकोमा त्यसलाई अन्य गर्नको लागि गुठी विधेयक संसदमा दर्ता गरिएको छ। मुलुकका महत्वपूर्ण र जनताको आस्थाको केन्द्रविन्दु रहेका पशुपतिनाथको मन्दिर, जनकपुरको जानकी मन्दिर लगायतका धेरै मठ मन्दिरहरूका नाममा पिता पुर्खाहरूले जग्गा दान दिएका छन्। आजपनि त्यही जग्गाको आदानीबाट मठ मन्दिरहरू र त्यहाँ पुजारीको व्यवस्था गरिएको छ। अहिले सरकारले त्यस्ता मठ मन्दिरहरूका नाममा रहेका जग्गाहरूलाई गुठी विधेयकको माध्यमबाट सरकारी नियन्त्रणमा ल्याउने प्रयुक्त उद्देश्यले गुठी विधेयक संसदमा दर्ता गराएको हुनाले त्यो विधेयक फिर्ता गरी सबै सरोकारवालाहरूसँग छलफल र सल्लाह गरेर गुठीको अवस्था र फरक फरक रहेका गुठियाहरूको अवस्थालाई मध्यनराज गरेरमात्र विधेयक ल्याइनु उपयुक्त हुनेछ। सबै गुठीलाई एउटै डालोमा हालेर पिता पुर्खाहरूले राखी दिएको सम्पत्ति माथि सरकारले हस्तक्षेप गर्न खोज्नु कूनै हालतमा पनि उपयुक्त हनु सक्दैन। यदि अहिले दर्ता गरिएको गुठी विधेयक जस्ताको तस्ते पारित गरिए त्यसको प्रत्यक्ष मार उपत्यकाका नेवार समुदायहरू तै पर्ने भएकाले गुठीयाहरूले त्यसको विरोध गरेपछि सरकार गुठी विधेयक फिर्ता लिन बाध्य भएको थियो। पशुपतिनाथ, जानकी मन्दिरलगायत स्वर्गद्वारारीको सम्पत्ति सबै सरकारका नाममा आउने भएकाले अविलम्ब गुठी विधेयक फिर्ता गरिनु आवश्यक थियो। मुलुकभरमा रहेका गुठीहरू सबै एकै खालका छैनन्। उनीहरूको उद्देश्य नै अलगा अलगा रहेको छ। मठ मन्दिरहरूका नाममा राखिएका जग्गाहरूको आमदानीले त्यस्ता मठ मन्दिरहरू सञ्चालन भएका छन्। निय पुजा आजा भएको छ भने मन्दिरका पुजारीले समेत त्यहीबाट ल्याएर पुजाआजा गर्ने काम रोक्न कम्पनिष्ठ सरकार लागि परेको हुनाले सरकारको विरोधामा सडकमा जनता आउनुपर्न बाध्यता देखिएको हो। विश्व सम्पदा सूचीमा परेको मठ मन्दिरहरू समेत अहिलेको गुठी विधेयकका कारण समाप्त हन सक्ने अवस्था देखिएको छ।

कारण समात हुन सक्न अवस्था दाखएको छ। सविधानेनै सबै धर्मको रक्षा गर्न अधिकार सरकारको हुनेछ भन्ने व्यवस्था गरेकोमा किन ओली सरकार धर्ममाथि प्रहार गर्न उद्धत भएको छ ? केही महिना पहिला सरकारले नै सहयोग गरेर क्रिस्चियन धर्म प्रचारक संस्थालाई नेपालमा सम्मेलन गर्न दिएको थिए। त्यसेबना होली बाह्नु खुबाइएको र होली बाह्नु खान पुगोकाहरूलाई मुनकी श्रीमतीले नेपाललाई क्रिस्चियन राष्ट्र बनाउन सहयोग गर्न आग्रह गरेका समाचारहरू प्रकाशित प्रशारित भएका थिए। त्यसैको फलस्वरूप सरकारले अहिले गुठी विधेयक ल्याएको आरोप सरकारमाथि लागेको छ। नेपाललाई जबरजस्ती मध्यरातमा धर्म रिपोर्ट राष्ट्र घोषणा गरिएपछि हिन्दूधर्ममाथि बारम्बार प्रहार भएको छ। अहिले ल्याएको गुठी विधेयकल समेत हिन्दूधर्मवालभी हरूमाथि तै प्रहार गर्न खोजेको हुनाले अब सम्पूर्ण ३०कारा परिवार आफ्नो धर्म सम्बृद्धि बचाउनको लागि एक भारेर संघर्षमा उत्तिनुको विकल्प देखिँदैन। सरकारले ल्याएको प्राप्त सबै विधेयकहरू विवादको धेरामा परेपनि सरकार भने दुई तिहाईका दम्भमा रहेर आफूहरूलाई कामै गर्न नदिएको भन्दै आफ्नो असफलता

र अकमण्यता लुकाउदै आएको छ ।
 सङ्कमा प्रायः सबै विधेयकहरूको विरोध भएपछि सरकारका केही मन्त्रीहरू विधेयक संसोधन हुने बनाउन थालेका भएपनि आजसम्मको सरकारको काम कारबाही हेर्दा मन्त्रीहरूका आश्वासन पत्याइहाले अवस्था देखिँदैन । मन्त्रीहरू बहमजानी भएका छन् । उनीहरूले जनानेका केही विषय नै छन् । धर्म परम्परा, संस्कृतिका उनीहरू नै विज्ञ हुन् जस्तो गरी उल्टो जनतालाई अनाहकमा सङ्कमा आएको भन्दै आफ्नो बहमजानी बोली बलिरहका छन् । यी सबै तथ्यहरूले प्रमाणित हुन्छ सरकार दुई तिहाईको दम्भ त्याग तयार देखिँदैन, के जनताले आफ्ना जनप्रतिनिधिहरूलाई तिनै जनताका विरोधमा ऐन कानुन र विधेयकहरू बनाउन पठाएका थिए त ? पाँच वर्षका लागि के जनताले आफ्ना औला काटेर जनताको हेतु विरुद्धमा काम गर भनेर मतदान गरेका थिए त ? मिडिया काउन्सिल विधेयकका बारेमा पत्रकारहरूको छाता संगठन तेपाल पत्रकार महासंघले दुई चरणको आन्दोलन गरी तेसो चरणको आन्दोलनको घोषणा गरि सब्दा समेत सरकारले कानमा तेल हालेर बसेको छ । संविधानले तै पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रताको ग्यारेन्टी गरेको अवस्थामा प्रेसमाथि अंकुश लगाउने गरी ल्याइएको मिडिया काउन्सिल विधेयक बारेमा सञ्चार जगतले विरोध गरिरहेको हुनाले त्यसबाट पाठ सिक्कै अन्य विधेयकहरू जनताको हितमा ल्याउनुपर्नेमा पेलैरै जाने मनसायले सरकार अधि बढेको हुनाले अब सत्ताधारी पार्टी तेकापै सांसदहरू समेत सङ्कमा आएर अलोकतान्त्रिक सरकारलाई लोकतान्त्रिक बाटोमा ल्याउन पत्रकारजगत् सहित सबै आन्दोलनमा सरिक भएका संघ संस्थाहरूलाई सहयोग गर्न हामी सबैलाई जोडादार अपिल गर्दछौं ।

दुई तिहाईको दम्भ निर्थक

• देवेन्द्र चूडाल

devendrachudal@gmail.com

सङ्कलना उत्तिरेका हुन्। युठी विधेयकले युठीक समस्याहरू समाधान गन्तुको बदला प्राचिन कालदेखि चल्दै आएको धर्म संस्कृतिलाई नै नष्ट गर्न सबै युठीलाई सरकारी नियन्त्रणमा राख्ने जस्ता प्रावधान विधेयकमा राखिनु सरकारको हेपाहापन हो र धर्म संस्कृतिलाई नष्ट गर्ने नियत प्रष्ट भएको छ। युठी भन्नाले सार्वानिक युठी, सरकारी युठी र निजी युठी रहेका छन्। निजी युठीमा दाताहरूले आफ्नो सम्पत्ति युठीमा राखेका छन्। दाताहरूले युठी बनाएर अहिले पनि त्यही युठी मार्फत विभिन्न धार्मिक कार्यहरू गरिरहेका छन्। त्यसको प्रमाण हो स्वर्गद्वारी युठी। युठीमार्फत विभिन्न धार्मिक कार्यक्रहरू गरिरहेका छन्। स्वर्गद्वारी युठी एक दाताले बनाएको र युठीको नाममा दाङ्गमा १० सय विघा जग्गा समेत राखेकोमा बहुदलीय व्यवस्थाको पुनर्स्थापनापछि उक्त युठीको नाममा रहेको करिब ६ सय विघा जग्गा अतिक्रमण भइसकेको छ। अहिले बाँकी रहेको जग्गामा भू माफियाहरूले आँखा लगाएर सरकारलाई युठी विधेयक त्याउन लगाएका हुन्। दाङ्गको स्वर्गद्वारी युठीको जग्गा बहुमूल्य रहेको र भू माफियाहरूले उक्त जग्गा हडप्पे उद्देश्य राखेर युठी विधेयक त्याइएको महत्त्वहरूले बताएका छन्। यसरी कम्प्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको सरकारले समेत भू माफियाहरूकै पक्षमा काम गर्ने गरेको हुनाले ओर्ले नेतृत्वको सरकारलाई कम्प्युनिष्ट नेतृत्वको सरकार होइन कमाऊनिष्ट नेतृत्वको सरकार भनेमा कुनै फरक पर्दैन।

तीव्र विवादपछि सरकारले त्याएको गुरु
विधेयक फिर्ता लिन सरकार बाध्य भएको छ
सरकारले सरोकारवाला र विज्ञहरूसँग थप छलफल
गर्न आवश्यक भएकोले विधेयक फिर्ता लिनु परेको
बताएको छ । गुरु भर्खर चलेको होइन । यो कुनै
समुदायको मात्र होइन । गुरु परम्परा नेवारी
समुदायसँग जोडिएको मात्र होइन । गुरु परम्परा
सदियौ देखि चल्दै आएको सिंगो समदायसँग

सादया दाख चल्तु आएका इसांग समुदायसंघ
जोडिएको प्रथा मात्र होइन । गुठी परम्परा सदियै
देखि चल्दै आएको सिंगो नेपालको सम्पद हो
हो । यसलाई मास्तु भनेको नेपालको सम्पदा र
परम्परालाई स्वीकार गर्नु नसक्नु नै हो । गुठी
विधेयकले हिन्दु धर्ममाथि प्रहार गरेको छ । हिजे
राणा र शाह वंशले, राजाले आफ्नो धर्म संस्कृति
चाडपर्व सञ्चालन गर्न विभिन्न मठमन्दिरको
पुजाआजा, जात्रा चलाउन गुठीको व्यवस्था गरेको
इतिहास साक्षी रहेको छ । अहिले पनि नेपालमा
विभिन्न मठ मन्दिरको नाममा हजारौ हजार विध
र रोपनी जग्गा रहेको छ । सरकारले गुठीलाई
प्राधिकरणमा लगेर सञ्चालन गर्ने हो भने सबै
परम्परा नासिने निश्चित छ । त्यसैले गुठीहरूलाई
गुठी प्राधिकरणमार्फत सञ्चालन गरिनु कुनै
हालतमा पनि उचित हुन सक्दैन । सरकारका
मन्त्रीहरूले नै गुठी सञ्चालन गर्ने र संरक्षण
गर्नेहरू सामन्तवाद हुन भन्ने अभिव्यक्ति दिएका
छन् । गुठी सञ्चालन गर्नेहरू र संरक्षण गर्ने
कुन चाँहि सामन्तवाद हुन, नेपाली परम्परामा
जन्मदेखि मृत्युसम्मका लागि गुठीको व्यवस्था
गरिएको हुन्छ के उनीहरू सामन्तवाद हुन त ?
यसरी मन्त्री भए भन्दैमा करसैको धर्म संस्कृतिमाथि
धावा बोल्ने मन्त्रीहरूलाई कसले अधिकार दियेकार
? त्यस्तो अभिव्यक्ति दिने मन्त्रीहरू कुन बाह्य

! त्यस्ता जानवारों परन् मन्त्राहरू पुन बाह्य
शक्तिबाट सञ्चालित भएका छन् ? मन्त्रीहरूको
त्यस्तो अभियक्तिबाट सारा नेपाली जनतमा चोट
पुगेको छ । सार्वजनिक पदमा बसेको व्यक्तिले
जनताको भावनामाथि चोट पुग्ने गरी बोल्ने
मिल्छ ? सरकारी जग्गा जोगाएर राख्ने व्यक्तिको
सामन्तवाद हुन्छन् भन्ने सरकारी जग्गा व्यक्तिको
नामा पास गरेर लुट्ने व्यक्ति के हुन् ? ललित
निवासको सरकारी जग्गा लुट्ने व्यक्तिहरू त्यसम
पनि तपाईंहरूको पार्टीको महासचिव को हन् ?

पान तपाइहरूके पाटाको महासाचव का हुन् ?
 सदियौ देखि कतिपय व्यक्तिहरू गुठीके
 जग्गामा बसोबास गरिरहेका छन् । उनीहरूले
 गुठीलाई कर तिरेर भोगचलन गरिरहेको अवस्थ
 विद्यमान रहेको छ । गुठी जग्गाको जो मोहिपार्न
 हकदार छ उसको भागमा परेको जग्गा उसको
 सुरक्षित नै रहेको ह्वन्छ । उसले चोहको बेल

आफ्नो भागमा परेको जग्गा जे पनि गर्न सक्छ यस्तो सुविधा भएको बेला सरकारले किन गुठी विधेयक ल्याएर सबै गुठीहरूलाई गुठी प्राधिकरण मार्फत ल्याउन खोजेको छ । आफ्नो धर्म संस्कृति र रितिरिवाजको रक्षा गर्नु नेपालीको कर्तव्य र दायित्व समेत हो ? आफ्नो संस्कारलाई समाप्त गरेर परिवर्तनकारी बन्न खोज्नु भनेको आफौमा आफ्नी जन्म दिने आमालाई नविन्दु बाहेक अन्य केही हुन सक्वैन । गुठीलाई व्यवस्थापन गर्नु आवश्यक छ । यसको आम्दानी बढाउन आवश्यक छ । त्यसको नाममा गुठीको सम्पत्ति सरकारले लिने र गुठीलाई सरकारले चलाउन खोज्नु उपयुक्त हन सक्दैन ।

संविधान निर्माणके बेलादेखि हिन्दुहरूमाथि प्रहार गरिएको हो । अहिले त्यसै अनुरूपको मार्गमा सरकार हिँडेको छ । सनातनदेखिका विभिन्न चाडपवहरू र गुरीजस्ता धरै परम्परा संस्कृति र रितिरिवाजलाई वेवास्ता गर्दै मध्यरातमा नेपाललाई धर्म निरपेक्ष राष्ट्र बनाइयो । त्यसबेला जनताले नेपाललाई हिन्दु राष्ट्र नै कायम गरिउपर्दछ भन्ने सुभाव दिएका थिए तर त्यस्ता सुभावलाई हेर्दै नगरी रहीको टोकरीमा फालियो । संविधान निर्माणका बेला विवाद समाधान समितिका सभापति रहेका डा. बाबुराम भट्टराईले त्यसैबेला सतप्रतिशत जनताले नेपाललाई हिन्दुराष्ट्र नै कायम गराउनुपर्दछ भन्ने सुभाव दिएपनि नेपाललाई धर्म निरपेक्ष राष्ट्र घोषणा गरिने बताएका थिए । नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले त पटक पटक हिन्दुधर्म भनेको सामन्तीको धर्म हो, कम्प्युनिष्टहरको धर्म क्रियेयन नै हो भन्दै आएका र अहिले त्यही हिन्दुधर्मको अन्त्यका लागि सरकारले गुरी विधेयक संसदमा दर्ता गरेको हो । नेपाललाई धर्म निरपेक्ष राष्ट्र घोषणा गर्दा ताली बजाउनेहरू अहिले आफूहरूले गल्ती गरेको भन्दै नेपाललाई हिन्दु राष्ट्र नै बनाउनुपर्दछ भनिरहेका छन् । उपत्यकाका नेवार समुदायहरूले बल्ल बुझेका छन् । नेपाल हिन्दु राष्ट्र नभएको खण्डमा उनीहरूले मतदान गरेर प्रतिनिधिका रूपमा पठाएका जनप्रतिनिधिहरूले कसरी उनीहस्ते धर्म र संस्कृति माथि प्रहार गर्दा रहेछन् भनेर ।

र संस्कृत माथ प्रहार गदा रहछन् भनर।
जनतालाई विकासका तुला तुला योजनाहरू
देखाएर उनीहरूलाई त्यसैमा भुत्याएर उनीहरूको
धर्म संस्कृतिमाथि प्रहार गर्न सरकार उद्धत रहेको
छ। जनताका महत्वपूर्ण विषयहरूलाई समाधान
गर्नुको सट्टा अनावश्यक मुद्दा उचालेर जनताको
भावनामाथि चोट पुन्याङ्गैदैछ। सरकारले जनताले
भोग्नुपरेका समस्याहरू समाधान गर्न सकेको
छैन। उपत्यकाबासीहरू ट्राफिक अस्तव्यस्तताको
मारमा परेका छन्। सडकका बत्तीहरू बल्दैनन्,
सडकको फोहर उद्दैन तर सरकार भने तुला
तुला गफ गरेर जनताको धर्म संस्कृतिमाथि नै
प्रहार गर्न अग्रसर भएको छ। प्रधानमन्त्री ओली
समेत पछिल्लो समयमा विवादको भूमरीमा पर्दै
गएका छन्। १६ महिने कार्यकालमा उनी ९
पटक विदेश भ्रमणमा गएका छन् भने त्यसको
खासै उपलब्धी हुन सकेको छैन। मुलुकभित्र
उत्पन्न भएका समस्याहरूको समाधान गर्नुको
सट्टा एउटा मन्त्री गए पुने सभा सम्मेलनमा
स्वयम् प्रधानमन्त्री जानु भनेको प्रधानमन्त्रीलाई
विदेश भ्रमण गर्ने सोख चल्ला तै हो।

पिंदश्च भ्रमणे गन साख थल्नु न हा ।
पछिल्लो समयमा प्रधानमन्त्री ओली प्रमुख
विपक्षी दल र अन्य राजनीतिक पाटीका
नेताहरूप्रति आक्रामक भएर अभिव्यक्ति दिन
थालेका छन् । प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली
कांग्रेसले असार ३ गते संसद अवरोध गरेपछि
सोही दिन पत्रकार सम्मेलन गर्दै प्रधानमन्त्रीले
भनेका छन् कांग्रेसले बालहठ देखायो बालहठ
लोकतन्त्रमा कहिंपनि हुँदैन भन्दै उनले कांग्रेसको
संसद अवरोध प्रति आक्रोश समेत पोखेका छन् ।
कुनैबेला प्रधानमन्त्री ओलीले भन्ने गरेका थिए,
कांग्रेस प्रतिपक्षी दल समेत रहेन, सहयोगीमात्र
रह्यो भनेर । तर आहिले तिनै प्रधानमन्त्री ओलीले
प्रमुख प्रतिपक्षी दल कांग्रेसले बालहठ देखायो

भन्ने अभिव्यक्ति दिनुको अर्थ के ?
प्रधानमन्त्रीले आयोजना गरेको पत्रकार सम्मेलनमा प्रधानमन्त्रीले भने अहिले देशमा कांग्रेस राजावादी देखि विप्लवसम्मको मोर्चाबन्दी बनेको आरोपसम्म लगाएका थिए । राज्यको सिंगो प्रणाली र अभ्यासविरुद्ध अलोकतान्त्रिक शक्तिको मोर्चाबन्दी देखिएको बताउँदै घोर दक्षिणपथी देखि घोर वामपथी एक जुटभएर लागेको आरोपसम्म लगाउन भ्याएका थिए । यसरी प्रधानमन्त्री स्वयम्भूत आफ्नो असफलता र अकर्मण्यता लुकाउनका लागि अन्य शक्तिहरूलाई दोष लगाउनुको कुनै अर्थ छैन । सरकारले जनहितमा काम गरेको खण्डमा सरकारका पक्षमा जनता सडकमा आउन सक्छन् भन्ने हेक्का प्रधानमन्त्रीमा रहोस् । सरकारले त्याउने प्रत्येक विधेयकहरूमा दुई तिहाईको दम्भ देखिएको र विपक्षी दल र जनताले विरोध गर्दा त्यसलाई अलोकतान्त्रिक भन्नु आफैमा हास्यास्पदबाहेक अन्य केही हन सक्छैन ।

कपोरेट

● ग्लोबल आइएमई बैंकका ग्राहकलाई सुमेरु अस्पतालमा छुट

ग्लोबल आइएमई बैंक र सुमेरु अस्पतालबीच सेवाग्राहीलाई सहुलियत दिनेसम्बन्धी सहमति भएको छ। सहमतिसँगै बैंकका ग्राहकले अस्पतालको विभिन्न उपचार सुविधामा छुट पाउनेछन्।

सम्झौतापत्रमा ग्लोबल आइएमई बैंकको कार्ड बित्री तथा बजार प्रवाहीन विभाग प्रमुख नवीन सुवेदी र सुमेरु अस्पतालका निर्देशक दिलीप डंगोलले हस्ताक्षर गरेका हुन्। सहमतिसँगै ग्लोबल आइएमई बैंकले आफाना ग्राहकलाई बैंकिङ सेवाको अतिरिक्त अन्य सुविधाहरू प्रदान गर्न उद्देश्यले लामो समयदेखि विभिन्नसंघ/संस्थासँग समन्वय गरी यस्ता योजनाहरू ल्याउने गरेको छ।

सम्झौतासँगै अस्पतालमा उपचार गराउँदा बैंकबाट डेबिट, क्रेडिट एवं प्रिभिलेज कार्ड लिएका बैंकका ग्राहक तथा कर्मचारीले अस्पतालको विभिन्न सेवामा १० प्रतिशतसम्म छुट पाउनेछन्।

● एनआइसी एसियाका सेवाग्राहीलाई एपोलोमा छुट

एनआइसी एसिया बैंक लिमिटेडका सेवाग्राहीले नयाँदिलीको एपोलो हस्पिटलको उपचार सेवामा छुट पाउने भएका छन्। बैंक र हस्पिटलबीच सहकार्य भासँगै सेवाग्राहीले छुट पाउने भएका हुन्।

सहमतिसँगै बैंकका कर्मचारी, कर्मचारीका परिवार, बैंकको डेबिट एवं क्रेडिट कार्डबाहकलागायत बैंकका सम्पूर्ण ग्राहकले एपोलो हस्पिटलमा उपचार गराउँदा १५ प्रतिशतसम्म छुट पाउनेछन्। बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत रोशनकुमार न्यौपाने र एपोलो हस्पिटलका उपमहाप्रबन्धक अजय भारद्वाजले सहकार्यसम्बन्धी सहमतिपत्रमा हस्ताक्षर गरेका हुन्।

हाल बैंकले २४४ शाखा कार्यालय, २९४ एटिएम, ४५ एक्सटेन्सन काउन्टर एवं ३२ शाखाहरित बैंकिङ एकाइमार्फत बैंकिङ सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

● हिमालयन बैंकद्वारा बालबालिकालाई सहयोग

हिमालयन बैंक लिमिटेडले नागार्जुन नगरपालिका-५, सीतापाइलास्थित हेलिपड ह्यान्ड्स चिल्ड्रेन होमका बालबालिकालाई सहयोग गरेको छ।

संस्थागार सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्नात बैंकले चिल्ड्रेन होमका २४ जना बालबालिकालाई जुता तथा खाद्यान्न प्रदान गरेको हो। बैंकका महाप्रबन्धक सुशील जोशीले सहयोग सामग्री हस्तान्तरण गरेका हुन्। चिल्ड्रेन होमले देशका विभिन्न स्थानका विभिन्न उमेर समूहका अनाथ बालबालिकालाई आश्रय तथा शिक्षा प्रदान गर्ने प्रबन्ध मिलाएको छ। बैंकले स्थापनाकालदेखि नै अनाथालय, वृद्धाश्रम, सास्कृतिक सम्पदा संरक्षण, शिक्षा, स्वास्थ्य, प्राकृतिक विपत्ति भोगेकाका लागि, विभिन्न किसिमका सहयोग र राहत सामग्री उपलब्ध गराउँदै आएको छ।

● कामना सेवाको थप दुई शाखा

कामना सेवा विकास बैंकले सेवा विस्तारका क्रममा प्रदेश १ मा थप दुई शाखा सञ्चालन गरेको छ। बैंकले मोरडको मिलाजुऽग गाउँपालिका-९, मधुमल्ला र केरावारी गाउँपालिका-१०, केरावारीमा शाखा सञ्चालन गरेको हो। बैंकका सञ्चालक देवकृष्ण काफ्ले तथा प्रदेश प्रमुख सुजनछाराड राईले मंगलबार शाखाको उद्घाटन गरेका हुन्।

थपिएका शाखाबाट सम्पूर्ण आधुनिक बैंकिङ सुविधा उपलब्ध हुने बताइएको छ। बैंकले हाल देशभर ११ शाखा तथा ४० एटिएमार्फत वित्तीय सेवा दिँदै आएको छ।

● एनसिसी बैंकको भिसा क्रेडिट कार्ड सेवा

नेपाल क्रेडिट एन्ड कमर्स (एनसिसी) बैंकले भिसासँगको सहकार्यमा एनसिसी भिसा क्रेडिट कार्ड सेवा सञ्चालन गरेको छ। बैंकको भिसा क्रेडिट कार्डमार्फत नेपालभित्रका कुनै पनि एटिएम तथा पिओएस मेसिनमार्फत सामान वा सेवा खरिद गर्न सकिने बताइएको छ।

बैंकले इभिएम प्रविधिमा ल्याएको कार्ड यात्राका लागि विशेष उपयोगी रहेको बताइएको छ। बैंकले भिसा कार्ड सञ्चालन गरेको अवसरमा असारभर एनसिसी उत्सव बचत खाता खोल्ने ग्राहकलाई पहिलो वर्ष निःशुल्क भिसा कार्ड उपलब्ध गराउने घोषणासमेत गरेको छ।

● माछापुच्छे बैंकको सेवा सञ्चाल विस्तार

माछापुच्छे बैंकले सेवा विस्तारका क्रममा थप चार शाखा तथा १२ शाखाहरित बैंकिङ सेवा सञ्चालन गरेको छ। बैंकले प्रदेश नं १ का सुनसरी र भापा जिल्लामा थप ४ शाखा

स्थापना गरेको छ। बैंकले सेवा विस्तारका क्रममा सुनसरीको इनरुवा नगरपालिकामा र बाराहक्षेत्र नगरपालिकाको चक्रघटीमा एवं भापाको भद्रपुर नगरपालिका-१०, चन्द्रगढी र मैचीनगर नगरपालिकाको काँकरभिड्गामा शाखा सञ्चालन गरेको हो।

साथै, बैंकले देशका विभिन्न स्थानमा शाखाहरित बैंकिङ सेवासमेत सञ्चालनमा ल्याएको छ। बैंकिङ सेवाको पहुँचबाहिर रहेकालाई वित्तीय सेवा दिने उद्देश्यले बैंकले तन्हूँ चितवन, नवलपुर, नवलपारासी, रौतहट, सुर्खेत, बर्दियालगायत जिल्लामा शाखाहरित बैंकिङ सेवा सञ्चालनमा ल्याएको जनाएको छ।

● सन्राइज बैंकको थप २ शाखाहरित बैंकिङ सेवा

सन्राइज बैंकले बैंकिङ सेवा नपुगेका विभिन्न स्थानमा सेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले थप दुई शाखाहरित बैंकिङ सेवा सञ्चालन गरेको छ। बैंकले तनहुँको व्यास नगरपालिका-१ गजौडे र उदयपुरको त्रियुगा नगरपालिका-६, जलजले बजारबाट शाखाहरित बैंकिङ सेवाकेन्द्र सञ्चालन गरेको हो।

साखाहरित बैंकिङ सेवामा पोइन्ट अफ सेल मेसिनको माध्यमबाट एटिएम कार्डमार्फत कारोबार गर्न सकिने बैंकले जनाएको छ। यीसँगै बैंकको कुल शाखाहरित बैंकिङ सेवा संख्या ३५ पुगेको छ।

● सिटिजन्स बैंकका सेवाग्राहीलाई गोल्डेन हस्पिटलमा छुट

सिटिजन्स बैंकका सेवाग्राहीले विराटनगरको गोल्डेन हस्पिटलको विविध सेवामा छुट पाउने भएका छन्। बैंक र हस्पिटलबीच डेबिट/क्रेडिट कार्डबाहक तथा कर्मचारीलाई उपचार गराउँदा विशेष छुट दिनेसम्बन्धी सहमति भएको हो।

हाल बैंकले देशभर ८१ शाखा, ७६ एटिएम तथा ९९ शाखाहरित बैंकिङ एकाइमार्फत वित्तीय सेवा दिँदै आएको छ।

● सिभिल बैंकको थप दुई शाखा

सिभिल बैंकले सेवा विस्तारका क्रममा थप दुई शाखा सञ्चालन गरेको हो। बैंकले सुर्खेतको वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा र लक्ष्मीनगर नगरपालिकामा शाखा सञ्चालनमा ल्याएको छ। दुवै शाखाको उद्घाटन शाखाको उद्घाटन कर्णाली प्रदेशका मुख्यमन्त्री महेन्द्रबहादुर शाहीले गरेका हुन्। नयाँ शाखाबाट ती क्षेत्रका सर्वसाधारण तथा व्यवसायीहरूलाई संबै प्रकारका निक्षेप तथा कर्जा कारोबार सुविधालगायत सम्पूर्ण आधुनिक बैंकिङ सेवा उपलब्ध गराइने बैंकको भनाइ छ। बैंकले हाल देशभर ८१ शाखामार्फत वित्तीय सेवा दिँदै आएको छ।

● मेगा रेमिटको सेवा

इजरायलबाट

मेगा बैंक नेपालले इजरायलबाट मेगा रेमिटको सेवा सञ्चालन गरेको छ। मेगा बैंक र इजरायलको रेमिट्यान्स कम्पनी ग्लोबल मनी ट्रान्सफरबाटीका कारोबारसम्बन्धी सम्झौता गरी सेवा सञ्चालन भएको हो। सहमतिपछि इजरायलमा रहेका नेपालीलाई नेपालमा रकम पठाउन सहज, सुलभ र प्रभावकारी हुने मेगा बैंकको विश्वास छ। ग्लोबल मनी ट्रान्सफरका २ सय ४० शाखाबाट ती क्षेत्रका सर्वसाधारण तथा व्यवसायीहरूलाई संबै प्रकारका निक्षेप तथा कर्जा कारोबार सुविधालगायत सम्पूर्ण आधुनिक बैंकिङ सेवा उपलब्ध गराइने बैंकको भनाइ छ। साथै शाखाबाट साना तथा लघु व्यवसायीमात्र वित्तीय पहुँच पुऱ्याउने लक्ष्य बैंकले राखेको छ।

मेगा रेमिटको सेवालाई संसारका विभिन्न देशमा जोड्ने क्रमलाई तीव्रता दिएको मेगा बैंकले अन्य देशमा रेमिट सेवा विस्तार गर्न बताएको छ।

● लक्ष्मी बैंकको थप दुई शाखा

लक्ष्मी बैंकले शाखा सञ्चाल विस्तारका क्रममा थप दुई शाखा सञ्चालन गरेको छ। बैंकले नवलपरासीको परासीको भूमध्यी र जिमिरेभारमा शाखा सञ्चालन गरेको हो। यीसँगै बैंकको शाखा संख्या १०८ पुगेको जनाइएको छ। नयाँ शाखाबाट ती क्षेत्रका सर्वसाधारण तथा व्यवसायीहरूलाई संबै प्रकारका निक्षेप तथा कर्जा कारोबार सुविधालगायत सम्पूर्ण आधुनिक बैंकिङ सेवा उपलब्ध गराइने बैंकको भनाइ छ। साथै शाखाबाट साना तथा लघु व्यवसायीमात्र वित्तीय पहुँच पुऱ्याउने लक्ष्य बैंकले राखेको छ।

● आइएमई पेको बैंकिङ

साखेदारमा मुक्तिनाथ विकास बैंक

आइएमई गुप्तद्वारा प्रवर्द्धित आइएमई पे र मुक्तिनाथ विकास बैंकबीच बैंकिङ साफेदारसम्बन्धी सहकार्य भएको छ। सहकार्यसँगै मुक्तिनाथ विकास बैंक आइएमई पेको बैंकिङ साफेदार संस्था हुनेछ। आइएमई पेका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत विकास नाहाट

ਹੁਟਿਯਾਉਂਦੇ...

आन्दोलनमा सत्ताधारी दलका केही भिजिलान्ते बाहेक अन्य सबै तप्काका पत्रकारहरू समर्थन रहेको छ । पत्रकार महासंघले दोस्रो चरणको आन्दोलनमा अन्त्य गरी तेस्रो चरणको आन्दोलनमा रहेका बेला पत्रकारहरूलाई विभाजित गराउन सरकारी भिजिलान्ते हरू महासंघको आन्दोलनमा राजवादीहरूको सांठगाँठ रहेको भन्दै भ्रमपूर्ण अभिव्यक्ति दिन थालेका छन् । व्यवसायिक हक्क हितका लागि र स्वतन्त्र पत्रकारिताका लागि कुनै बादभन्दा माथि उठेर अधि बढनुपर्नेमा एकले आर्कोलाई दोष लगाउँदै सरकारको गैरजिम्मेवार कदमको स्वागत गर्न व्यक्तिहरू कुनै हालतमा पनि पत्रकार हुन सक्दैन ।

गुठीसम्बन्धी विधेयकमा समेत
उपत्यकाबासीहरूले विरोध जनाइरहेका छन् ।
त्यसमा पनि खासगरी नेवारी समुदायहरूले
उनीहरूलाई अन्य गुठीयार र गुठीका
दाताहरूले सहयोग र समर्थन जनाइरहेका छन्
भने जानकी मन्दिरका महत्त्वागायत अन्य साधु
सन्तहरूले समेत जनकपुरमा विरोध जुलुस
निकालेर प्रमुख जिल्ला अधिकारी मार्फत
प्रधानमन्त्रीलाई ज्ञापनपत्र बुझाएका छन् ।
तर सत्ताधारी दलका केही भिजिलान्तेहरूले
विधेयकको विरोधमा उत्रिएका व्यक्तिहरूलाई
राजावादी भएको देख्नु र आरोप लगाउनु
आफ्नो असफलता र अकर्मण्यता बाहेक अन्य
केही हुन सक्दैन । गुठीका प्रकृति अलग
अलग भएपनि एउटै डालोमा गुरीलाई हाल
खोज्नु सरकारको अकर्मण्यता नै हो । पिर्ता
पुर्खाहरूले बनाईदिएका गुठी र दाताहरूले
दिएको दान दक्षिणाबाट निर्माण गरिएको
गुठीमाथि भू माफियाको इसारामा परेर गुठी

दृष्टि विहारी...

काउन्सिल विधेयक, सूचना प्रविधि विधेयक, राष्ट्रिय मानवअधिकार जस्ता विधेयकका विरुद्ध सरोकारवालाहरू विरोधमा थिए तर त्यस्ता विधेयकका बारेमा प्रधानमन्त्री औलीले आफ्नो पत्रकार सम्मेलनमा एक शब्द समेत बोलेनन् । सरकार निरकुशता तर्फ उन्मुख भएको आरोप लगिरहँदा प्रधानमन्त्री भने उखान ढुक्का भन्दै विभिन्न विधेयकको विरोध गर्नहरू भाडाका मान्छे हुन भन्दै जनतालाई अनेक प्रकारका आरोप लगाउनैमा व्यस्त रहे । सामन्तवाद विरुद्ध जीवनभर लडेका प्रधानमन्त्रीले सञ्चारमाध्यमबाट उनी सामन्तवादलाई प्रश्नय पुग्ने भाषा खोजे । युठी विधेयकमा सरोकार रवालाहरूको हित कहाँ बाफियो भन्ने गुणी नै खुलाएन । उल्टो सरोकारवालाहस्माथि डरलायदो गरी औला ठड्याए । आफू स्वदेशमा नभएको बेला केही भाडामा मान्छे विरोधमा उत्रिएको आरोप लगाउँदै आफ्नो भाषा, सम्यता र संस्कृति जोगाउन विधेयकका विरुद्ध आन्दोलनमा आएका जनतालाई आवेश, उत्तेजना फैल्याएर वातावरण विगारेर आफ्नो दुग्नो सोभ्र याउन खोजेको भन्दै म फेरी भन्छु यो सरकार जनताको सरकार हो भन्दै दुई तिहाईको दम्भ र घमण्ड देखाएका छन् । यो शब्द देशको सर्बोच्च जनप्रतिनिधि कार्यकारी प्रधानमन्त्रीले बोल्ने भाषा हो र ? नागरिकले सरकारले देख्ने भनेको प्रधानमन्त्री नै हुन् । लोकतन्त्र भनेको आम नागरिकले शासकहस्माथि औला उठाउने व्यवस्था हो । तर आम नागरिकमाथि शासकले छेडखानी गर्नु सवर्था अनुवित कार्य हो । नेपाली जनताले चाहेको लोकतन्त्र यस्तो

विधेयक ल्याइएको र त्यो विधेयक जस्ताको तरस्तै पारित भए परम्परादेखि चल्दै आएका धर्म संस्कृति नास हुने प्राय निश्चित रहेको थियो । पश्चिमानाथको गुठी रहेको राम जानकी मन्दिरको गुठी रहेको, स्वर्गद्वारीको गुठी रहेको छ उनीहरूको नाममा सयौं विधा जग्गा रहेको छ अहिले त्यही जग्गाहरू हड्डने

र गुठीबाट सज्जालन भएका मठ मन्दिरहरू
बन्द गराउने खेलमा सरकार लागि परेको
आरोप गुठीयारहरूले लगाउने गरेका हुनाले
अविलम्ब विवादास्पद विधेयकहरू फिर्ता गरी
सरोकारावालाहरूसँग छलफल र बहस गरी
सबैले स्थीकार गर्न सक्ने विधेयकहरू ल्याउनु
सरकारका लागि विकल्प हुनसक्छ ।

होइन। सत्ताधारी दलकै सांसदहरूले समेत
गुठी विधेयकलगायत अन्य विधेयकहरूको
विरोध गरिरहँदा विधेयकको विरोध गर्नेहरू
राजावादी हुन् भन्ने आरोप प्रधानमन्त्रीले
लगाउनु कर्ति उचित हुन्छ के असार ४ गते
माझीघर मण्डलामा पुगेका आन्दोलनकारी सबै
राजावादी हुन् त?

प्रधानमन्त्रीले विगतमा मुर्तिहरू हराएका
र राती क्रेन चलाएको प्रसङ्ग उठाएर युठी
आन्दोलनाई विषयान्तर गर्न खोज्नु आफ्
नो असफलता र अकर्मण्यता लुकाउनु बाहेक
अन्य केही हुन सक्दैन । उपत्यकाबासीलाई
नजर अन्दाज गर्दै नागरिकहरूलाई गाली गर्ने
अधिकार प्रधानमन्त्रीलाई छैन । सार्थभौमसत्ता
जनता नै मालिक हुन् । तिनै जनताले
मतदान गरेर सत्तामा पुगेका व्यक्तिले आफ्
ना मालिक जनतालाई गाली गर्न मिल्छ ?
युठीको सन्दर्भमा काठमाडौं र बाहिर भनेर
जसरी छुट्ट्याउन खोजेका छन् त्यो फुटाऊ
र राज गर भने सिद्धान्तमा आधारित रहेको
छ । युठी प्रणाली जहाँको पनि उस्तै हो

उन उठे प्राप्ति जहाँपा नां उरा हु सबैको हकमा त्यो लागू हुन्छ । दुई तिहाईको दम्प पत्रकार सम्मेलनमा समेत प्रधानमन्त्रीमा देखियो उनले लोकतन्त्रमाथि खतरा रहेको देखेका रहेछन् । लोकतन्त्र, गणतन्त्र र संघीयताका विरुद्ध अथवा जनताको शासन विरुद्ध जनतामा रहेको सार्वभौमसत्ता विरुद्ध लोकतान्त्रिक प्रणालीका र अभ्यासका विरुद्ध अलोकतान्त्रिक शक्तिहरूको मोर्चाबन्दी देखेको भन्दै सरकारका विरुद्ध आन्दोलनमा उत्तिएका सरोकारवालाहरू माथि गम्भीर आरोप लगाउनु र लोकतन्त्रमाथि खतरा छ भनेर जनतालाई फेरी गमराहमा पार्ने प्रयास गर्न किमार्थ उचित

होइन । नेताहरूले लोकतन्त्रमाथि खतरा छ भने हाउगुजी देखाएर तिनै जनताका अधिकार खोसीरहेका छन् । लोकतन्त्रमाथि त्यसबेला खतरा हुन्छ जब सत्ताधारीहरू आफ्नो व्यक्तिगत स्वार्थ पूरा गर्न र नागरिक मतले निर्वाचित सरकार लोकतान्त्रिक ढँगले चल्दैन त्यसबेला खतरा आउन सक्छ । नागरिकका आधारभूत अधिकारमाथि अंकुश लगाउन खोजिन्छ प्रहरी लगाएर राज्य सञ्चालन गर्न खोजिन्छ । कहिले ऐन कानुन कसेर सामाजिक सञ्चालनमा लेखेकै भरमा नागरिकहरू प्रहरी खोरमा पुगेका छन् । त्यो पनि गाली बैद्यज्ञती ऐनलाई पाखा लगाएर यस्तै अवस्था रहेका पक्कै पनि लोकतन्त्रमाथि होइन ओली सरकारमाथि खतरा उत्पन्न हुन सक्छ । लोकतन्त्र भनेको लोकको आधारमा चल्ने व्यवस्था हो । अहिले लोकको आधारमा होइन दम्भमा राज्य सञ्चालन हुँदै आएको छ । जनतालाई भुक्याउनैका लागि लोकतन्त्रमाथि खतरा छ भन्दै जनतालाई हाउगुजी देखाइँदै छ तर जनता बुझने भैसकेका छन्, उनीहरू अब आफै निर्णय गर्न सक्ने भएका छन् ।

भ्रमपूर्ण वातावरण सिर्जना गरेर त्यसभित्र नेपाली जनता लडेर त्याएको लोकतन्त्रभित्र लोकतन्त्र विरोधीहरू धुसे लोकतन्त्रको जरा काट्ने काँचीहरू चलमलाउन थालेको देखेपछि गुठी विधेयक फिर्ता लिएको भनेर प्रधानमन्त्रीले आन्दोलनकारीहरूलाई आरोप लगाउनु जनताको अपमान हो । त्यही अपमान विरुद्ध जनताले विधेयक फिर्ता लिएको भोलीपल्ट बृहत प्रदर्शन गरेका छन् । यसरी आफ्नो हक हितका लागि लडेका जनताको विरुद्ध गाली गलौज गर्ने व्यक्ति प्रधानमन्त्री हुन लायक हुन् त भन्ने प्रश्न समेत राजनीतिक क्षेत्रमा जटेको छ ।

प्रदेश सरकारको...

ଛନ୍ । ପ୍ରଦେଶ ସରକାରହରୁଲେ ଦୌଷ୍ଟୋ ପଟକ ବଜେଟ
ଲ୍ୟାଏକା ହୁନ୍ । ସୁଦୁରପରିଚ୍ୟମ ପ୍ରଦେଶ ବାହେକ ଅନ୍ୟ
ପ୍ରଦେଶହରୁଲେ ବଜେଟକୋ ଆକାରସମେତ ବଢାଏକା
ଛନ୍ ।

चालु वर्षको बजेट कार्यान्वयनमा कमजोर देखिएका प्रदेश सरकारहरूले आगामी वर्षको बजेट कार्यान्वयनका लागि क्षमता विकास, कर्मचारीको उचित व्यवस्थापन र कार्यान्वयनमा योग्य परियोजना छनोट गरी रकम विनियोजित गरिएको र क्षमता विकास गरी बजेट कार्यान्वयनमा सुधार ल्याउने उल्लेख गरेपनि अहिले नै त्यसलाई पत्याइहाल्नु आधारहरू भने प्रदेश सरकारहरूले देखाउन सकेको छैन्। अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐनको प्रावधानअनुसार प्रदेश सरकारहरूले असार १ गते र स्थानीय तहले

असार १० गते आगामी अर्थिक वर्षको बजेट पेश गर्नुपर्न व्यवस्था रहेको छ भने केन्द्रीय सरकारले जोष्ठ १५ गते नै सांसदमा बजेट पेश गर्नुपर्न व्यवस्था भएकोमा केन्द्र सरकारको सिको गर्दै प्रदेश सरकारहरूले समेत तुलो रकम प्रदेश सांसदलाई वितरण गर्न गरी बजेट पेश गरेका छन्। निर्वाचन क्षेत्र विकास पूर्वाधारका लागि प्रदेश सरकारहरूले बढीमा ३ करोड रुपैयासम्म सांसदको सिफारिसमा खर्च गर्न पाउने गरी बजेट त्याएका छन्। संघीय सकाराले प्रत्यक्षतर्फ निर्वाचित भएका सांसदहरूलाई प्रति सांसद ६ करोड दिने व्यवस्था गरेको छ। केन्द्र सरकारले प्रत्यक्ष निर्वाचित सांसदलाई मात्र रकम दिने निर्णय

लोकसेवा आयोगको प्रतिबद्धता योग्यता, स्वच्छता र निष्पक्षता ।

नेपाल सरकार

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय

सचना तथा प्रसारण विभाग